

یادداشت

برنده جدال اردوغان – گولن کیست؟

مهدعلی دستمالی

تحلیلگر مسائل منطقه

حکم دستگیری گولن صادر شد. اتهامات او عبارتند از: ۱- ایجاد گروه مخفی مسلح و عضویت در آن. ۲- جاسوسی. ۳- تلاش برای براندازی جمهوری ترکیه.

با چنین اتهامات سنگینی، همین که پای گولن به مرجع قانونی مرتبط برسد، راهی زندان می شود. اما به راستی آیا چنین چیزی روی می دهد؟ چه کسی می تواند آمریکا را اقناع کند که فتح‌الله گولن را از ایالت پنسیلوانیا خارج کرده و او را به ترکیه تحویل دهد؟ این سوال، دست‌کم در شرایط کنونی بی‌پاسخ مانده و واشنگتن از آن طفره می‌رود. آمریکا در این میان با وضعیت عجیبی روبه‌رو است.

از یک سو، شاگردان منتفذ گولن و گروه‌های اقتصادی تحت نظر او، دارای سرمایه‌های قابل توجهی در آمریکا هستند و در مراکز دانشگاهی، رسانه‌ای و اجتماعات مختلف مسلمانان، نفوذ قابل توجهی دارند و از دیگر سو، ترکیه به‌عنوان عضو ناتو و متفق آمریکا، دارای اهمیتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. بنابراین تسلیم کردن گولن به آنکارا تا حد زیادی دور از انتظار است. اما راه میانه‌ای وجود دارد که اخراج مودبانه گولن است. یعنی آمریکا با استفاده از یک واسطه، می‌تواند از خواجه‌فتح‌الله بخواهد که به کشوری سومی برود تا ادامه اقامت او در پنسلوانیا، بیش از این به روابط ترکیه و آمریکا ضربه نزند. این کشور سوم می‌تواند کانادا، آفریقای جنوبی یا اوگاندا باشد و تاکنون، این سه گزینه، بیش از دیگر موارد بررسی شده است. به‌ویژه آنکه گولن در آفریقا از شاگردان و مدارس فراوانی برخوردار است. گولن در ۱۳۵ کشور جهان دارای مدارس و مراکز فرهنگی و دانشگاهی است و بخش مهمی از این مدارس در کشورهای آفریقایی قرار دارند.

با اجرای این سناریو، قطعا اردوغان برنده و پیروز بلامنازع این جنگ بزرگ خواهد بود. حزب عدالت و توسعه به رهبری احمد داووداوغلو در شرایط فعلی در آستانه انتخابات سراسری ۷ژوئن قرار گرفته و پروژه‌های مهمی همچون تلاش برای تبدیل نظام سیاسی ترکیه از پارلمانی به ریاستی، به فرجام رساندن مذاکرات صلح با پ‌ک، عضویت کامل در اتحادیه اروپا و تداوم روابط نفتی با اقلیم کردستان عراق و استفاده از ترکیه به‌عنوان بستر ترانزیت انرژی کردستان عراق و آذربایجان، از مهم‌ترین اهداف و پروژه‌هایی است که اتفاقا، شاگردان گولن می‌توانند در همه آنها اختلال به وجود بیاورند.

از یاد نبریم که جماعت پیروان گولن، از لحاظ آماری دهنندگان در حدی نیست که بتواند به‌عنوان مثال با تشکیل یک حزب فراگیر، به رقیبی برای حزب عدالت و توسعه تبدیل شود اما این گروه، دارای یک شبکه امنیتی خطرناک است که مکالمات تلفنی هزاران نفر از نخبه‌های سیاسی، اقتصادی و رسانه‌ای ترکیه را شنود کرده است.

به نظر می‌رسد در شرایط فعلی، برنده نزاع مورد بحث، اردوغان و داوداوغلو هستند و اقدامات هاکان فیدان، رئیس سرویس اطلاعاتی میت و اکپ و ویژه‌او، تا حد زیادی مانع از تداوم خطرات ماموران امنیتی وابسته به گولن شده‌اند و حال، نوبت آن فرا رسیده که خواجه‌فتح‌الله دستگیر شود یا محدودیت‌های جدی برزندگی او اعمال شود تا نتواند کاری علیه اردوغان و شاگردان او انجام دهد. اگر در این شرایط، شاگردان گولن، ید بیضی افشاگرانه خاصی نشان ندهند، بازی به نفع تیم اردوغان، خاتمه پیدا می‌کند.

روزگار ناخوش چپ‌های کوبا و یونان

پیشخوان

روزنامه نیویورک تایمز دیروز دو گزارش را در صفحه نخست خود منتشر کرده بود. تایید فهرست اصلاحات اقتصادی یونان توسط اتحادیه اروپا یکی از دو گزارش اصلی این روزنامه بود. به نوشته نیویورک تایمز اصلاحاتی که دولت چپ‌گرا متعهد به انجامش شده به معنی این است که تمام شعارهای این چپ‌ها در جریان انتخابات کنار گذاشته خواهد شد. این روزنامه در گزارشی دیگر هم با اشاره به بهبود روابط آمریکا و کوبا و گسترش سرمایه‌داری در این کشور کمونیستی می‌نویسد که شکاف طبقاتی در کوبا که در تمام این سال‌ها پنهان شده بود اکنون نمایان تر و آشکارتر شده است.

هشدار به روسیه

برای تشدید تحریم‌ها

فرهیختگان| اوضاع در شرق اوکراین نسبتاً آرام شده و درگیری‌ها میان ارتش و شورشیان فروکش کرده است. با این حال غرب نگران حمله شورشیان با حمایت مسکو به شهر ماریوپول است و در کنفرانسی هم که دیروز با حضور وزرای خارجه فرانسه، آلمان، اوکراین و روسیه در پاریس برگزار شد لوران فابیوس، وزیر خارجه فرانسه نسبت به احتمال وقوع این حمله به روسیه هشدار داد و گفت که اگر جدایی‌طلبان شرق اوکراین به شهر بندری ماریوپول در منطقه دونتسک حمله کنند، تحریم‌های بیشتری علیه این کشور وضع خواهند شد. چنین حمله‌ای، اوضاع را به‌طور کامل تغییر خواهد داد. اخیراً اوکراین اعلام کرده بود که جدایی‌طلبان مورد حمایت روسیه درصدد هستند تا با بهره‌گیری از فرصت آتش‌بس، برای حمله به ماریوپول آماده شوند. ماریوپول ۵۰۰ هزار نفر جمعیت دارد و دولت اوکراین نگران آن است که هدف شورشیان

تصرف این شهر نیز باشند. در صورتی که این شهر به تصرف شورشیان طرفدار روسیه درآید، راه دسترسی آنان به شبه جزیره کریمه که پیشتر به تصرف روسیه در آمده بود، هموار می‌شود. در همین حال جسان کری، وزیر امور خارجه آمریکا روس‌ها را به دروغ‌گویی متهم کرد. کری در جلسه استماع سنا در پاسخ به این سوال که آیا مسکو درباره رد حضور سربازان یا تسلیحات روسی در خاک اوکراین دروغ گفته، اظهار داشت بله، روس‌ها دروغ می‌گویند. روسیه به اقدامی تهاجمی و خصمانه علیه دولت‌ها دست می‌زند

کری در مقابل کمیته سنا سوگند خورد

نمی‌دانند و مخالفت می‌کنند

نیم‌میلیارد دلار دیگر صرف مداخلات آمریکا در امور کشورهایی مانند اوکراین، مولداوی و گرجستان برای مقابله با روسیه خواهد شد. همچنین در مجموع دو میلیارد دلار برای حمایت از دولت‌های افغانستان و عراق در ایجاد ثبات در کشورشان قرار است هزینه شود.

از سوی دیگر سوزان رایس، مشاور امنیت ملی کابینه باراک اوباما، رئیس‌جمهوری ایالات متحده، در واکنش به اظهارات اخیر نتانیاہو که در جنوب سرزمین‌های اشغالی گفته بود «وظیفه من است که از برنامه هسته‌ای ایران جلوگیری کنم و آخرین راه باقی‌مانده برای آن حضور در سنای آمریکا» و متقاعد کردن نمایندگان آن

است، افزود که رفتارهای نتانیاہو شالوده روابط استراتژیک و نزدیک میان واشنگتن و تل‌آویو را در معرض خطر قرار داده است و ایمن اتحاد را تهدید می‌کند. پیش از این نیز دولت آمریکا مواضع تندی علیه تصمیم

جان کری، وزیر امور خارجه آمریکا که به تازگی از نشست ژنو سوئیس با ایران به واشنگتن بازگشته است، درباره روند مذاکرات ایران و اظهارنظرهایی که از سوی برخی افراد مانند بنیامین نتانیاہو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی انجام می‌شود، به کمیته سیاست خارجی توضیحاتی را ارائه کرد. کری در این نشست که تحت سوگند و در اصل برای بررسی بودجه سال ۲۰۱۵ وزارتخانه تحت امرش حضور داشت، گفت: «هرکس از هر جا می‌رسد چیزهایی می‌یابد، اظهاراتی می‌کند و می‌گوید با این و آن مخالفم.» او در ادامه درباره این افراد و اظهارات‌شان گفت: «اظهارنظرهای آنها ناشی از بی‌اطلاعی است.» او تأکید کرد که هنوز هیچ توافقی به امضا نرسیده است و در صورتی که چنین توافقی به‌وجود بیاید باید منتظر باشیم تا اول آن را ببینیم و بعد درباره‌اش قضاوت کنیم. کری در سخنانش، مردم آمریکا را به صبر دعوت کرد و گفت: «بگذارید ببینیم از مذاکرات چه نتیجه‌ای حاصل می‌شود.» به‌رغم تمام رویارویی‌های علنی که میان دولت آمریکا و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی وجود دارد، وزیر امور خارجه آمریکا سه‌شنبه‌شب مقابل کمیته سنا از درخواست ۵۰۰ میلیارد دلاری بودجه این وزارتخانه که بخشی از آن صرف مداخلات خارجی و حمایت از صهیونیسم می‌شود، دفاع کرد. از این بودجه کلان مبلغ ۳/۱ میلیارد دلار برای حمایت از رژیم صهیونیستی و بیش از

۴

اخبار جهان

دیدار هیات پارلمانی فرانسه با بشار اسد

فرهیختگان| هیات پارلمانی فرانسه روز گذشته در دمشق با بشار اسد رئیس‌جمهور سوریه دیدار کرد. در حالی که وزارت امور خارجه فرانسه از سفر چهار نماینده پارلمان فرانسه به سوریه و دیدار آنها با بشار اسد به‌طور تلویحی انتقاد کرده و اعلام کرده است این سفر موضع رسمی دولت فرانسه نیست و ابتکار فردی نمایندگان است، اما رئیس این هیات پارلمانی دیدار یک ساعته روز گذشته خود با اسد را بسیار خوب ارزیابی کرد. فرانسه در سال ۲۰۱۲ با قطع روابط دیپلماتیک خود با دولت سوریه، سفارت خود را در دمشق تعطیل کرد. این نخستین سفر یک هیات سیاسی فرانسوی به سوریه پس از قطع کامل روابط دیپلماتیک پاریس – دمشق است.

بشار اسد در دیدار خود با هیات فرانسوی به آنها گفت: «مبارزه با تروریسم مستلزم اراده سیاسی واقعی و ایمانی عملی است.»

بدترین سناریوی آمریکا در کره‌شمالی

فرهیختگان| افشای ارزیابی محرمانه دولت آمریکا در مورد کره‌شمالی نشان‌دهنده این است که «بدترین سناریو» برای آمریکا در مورد این کشور کمونیستی در حال رقم خوردن است. کارشناسان موسسه آمریکا- کره گزارش داده‌اند که رژیم پیونگ یانگ تا پنج سال آینده ۱۰۰ سلاح هسته‌ای خواهد داشت. سونگ کیم، نماینده ویژه آمریکا در امور کره‌شمالی هم در سمیناری در واشنگتن با اشاره به این گزارش گفت که «مشخص است ما به‌شدت درباره این حقیقت نگران هستیم که کره‌شمالی در حال ساخت و پیشبرد ظرفیت‌های هسته‌ای خودش است و می‌دانیم که آنها به فعالیت خودشان در برنامه اتمی ادامه می‌دهند.» کارشناسان در موسسه آمریکا – کره سه سناریو را درباره زرادخانه اتمی کره‌شمالی ارائه کردند و تخمین می‌زنند که ایمن زرادخانه در حال حاضر ۱۰ تا ۱۶ سلاح هسته‌ای داشته باشد. کارشناسان اعلام کردند که تا سال ۲۰۲۰ ایمن زرادخانه می‌توان ۲۰ قبضه سلاح اتمی داشته باشد.

در دومین سناریو ایمن تعداد تسلیحات به ۵۰ قبضه افزایش یافته و براساس آن کره‌شمالی می‌تواند به کوچک‌سازی کلاهک‌های اتمی برای نصب روی نسل جدید موشک‌های بالستیک میان‌برد و کوتاه‌برد بپردازد.

جوشل ویت، یکی از تدوینگران این گزارش «بدترین سناریو» را مطرح کرد که براساس آن کره‌شمالی خواهد توانست ۱۰۰ سلاح هسته‌ای در مدت پنج سال بسازد و به تکنولوژی ویژه‌ای دست پیدا کند که به این کشور اجازه خواهد داد تا تسلیحات را در صحنه نبرد استفاده کند.

این گزارش توانایی‌های موشکی کره‌شمالی را هم مورد بررسی قرار می‌دهد و می‌نویسد: «کره‌شمالی با استفاده از سیستم‌های موشکی موجود قادر است تا به شمال شرق آسیا به‌ویژه کره‌جنوبی و ژاپن حمله کند. همچنین پیونگ یانگ ممکن است در آینده قادر باشد تعداد محدودی از موشک‌های تائه پودونگ را برای حمله به ایالات متحده مستقر کند.»

شده، کشف کرده است. این ادعای این گروهک تروریستی براساس این فرض شکل گرفته است که تاسیسات ناشناخته مذکور زیر زمین و در منطقه‌ای محافظت شده در حال کار است پس نتیجه می‌گیریم که برای اهداف نظامی هسته‌ای تاسیس شده است. این ادعای واهی دیروز از سوی مرضیه افخم، سخنگوی دستگاه دیپلماسی ایران تکذیب شد. ادعای مذکور یک سایت نظامی نزدیک تهران را به‌عنوان محل فعالیت‌های نظامی هسته‌ای معرفی می‌کرد.

در سوی دیگر و در شهر اصفهان ایران نیز دیروز فریدون عباسی، رئیس انجمن هسته‌ای ایران در حاشیه کنفرانس هسته‌ای کشور، به خبرنگاران گفت که می‌توان در امور هسته‌ای گذشت‌هایی کرد تا مذاکرات به نتیجه برسد اما این گذشت‌ها نباید به حیطة منافع ملی ایران وارد شود. این کنفرانس که با حضور بیش از ۳۵۰ دانشمند هسته‌ای ایران از دیروز در اصفهان آغاز به کار کرده است، میزبان ۲۱۰ مقاله منتخب در زمینه‌های مختلف انرژی اتمی خواهد بود. دور بعدی مذاکرات هسته‌ای ایران و ۵۴۱ از روز دوشنبه آینده در سوئیس و در حاشیه نشست بین‌المللی حقوق بشر برگزار خواهد شد که سه دوره مذاکره فشرده در آن برنامه‌ریزی شده است. همزمان با این دور از رایزن‌ها و در روز سه‌شنبه آینده سوم مارس (۱۲ اسفند ۹۳)، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی مقابل سنای آمریکا سخنرانی خواهد کرد تا به ادعای خودش تمام توانش را برای تحریک سناتورهای آمریکایی برای جلوگیری از دستیابی به یک توافق میان ایران و غرب به کار گیرد.

دبیر شورای همکاری به عدن رفت اعلام جرم علیه عبدربه

فرهیختگان| جنبش انصارالله می‌گوید پس گرفتن استعفا از سوی منصور هادی رئیس‌جمهور این کشور هیچ وجهایت قانونی‌ای ندارد. این جنبش که کنترل صنعا پایتخت یمن را در اختیار دارد می‌گوید عبدربه منصور هادی از سوی دستگاه قضایی تحت تعقیب است. با این وجود حامیان رئیس‌جمهور مستعفی یمن همچنان برای دیدار با او راهی عدن در جنوب این کشور می‌شوند. دیروز عبداللطیف بن راشد الزبانی، دبیر کل شورای همکاری خلیج فارس با عبدربه دیدار کرد. رئیس‌جمهوری یمن روز شنبه پس از خروج از خانه‌اش در صنعا، وارد عدن شد که این اقدام مورد استقبال کشورهای عربی حوزه خلیج‌فارس قرار گرفت که مخالف مواضع و اقدامات جنبش انصارالله هستند. همچنین اخبار ضد و نقیضی وجود دارد مبنی‌بر اینکه منصور هادی می‌خواهد عدن را به‌عنوان پایتخت موقت یمن اعلام کند. با این حال «کمیته عالی انقلاب یمن» که عالی‌ترین نهاد در یمن براساس بیانیه قانون اساسی به شمار می‌آید، در نشست در مقر ریاست‌جمهوری این کشور تصمیم گرفت برخی تخلفات منصور هادی در زمان تصدی پست ریاست‌جمهوری و پس از آن را به دادستانی کل کابینه یمن را تا انتخاب کابینه جدید مسئول اداره امور کرده بود که این درخواست را سوی بحاح و شماری از وزرای وی رد شد. بحاح به خیانت متهم شده است. در همین حال اعضای شورای امنیت در نشست خود تحریم‌های اعمال شده علیه کسانی که در روند سیاسی یمن کارشکنی کرده و طرح شورای همکاری خلیج‌فارس درباره یمن را به چالش می‌کشاند یک سال دیگر تمدید کرد. از جمله این افراد که تحریم‌ها علیه آنها تمدید شده علی عبدالله صالح، رئیس‌جمهوری پیشین یمن و دو نفر از رهبران دیروز همچنین انصارالله اعلام کرد که یک پایگاه آموزش نظامیان آمریکایی را در صنعا تحت کنترل خود گرفته است.

۲۰۱۴: سالی تاریک برای مدافعان حقوق بشر حقوق بشر اعتراض غفو بین‌الملل به حق وتو

فرهیختگان: سازمان غفو بین‌الملل با انتشار گزارشی اعلام کرده که سال گذشته میلادی یکی از بدترین سال‌ها برای حامیان حقوق بشر و مردم ساکن در کشورهای گنجرده بود. این سازمان برای نخستین‌بار در گزارشی رسمی، نسبت به رویکرد پنج کشور دارنده حق وتو در شورای امنیت سازمان ملل (روسیه، آمریکا، چین، فرانسه و بریتانیا) در پیچیده‌تر کردن بحران‌های بین‌المللی اعتراض کرده و خواستار ناپایده

گرفتن این حق انحصاری شده است. سلیل نستی دبیر کل غفو بین‌الملل در گزارش خود درباره وضعیت حقوق بشر در جهان در سال گذشته گفته است که شورای امنیت سازمان ملل «به نحوی رفتار» در حمایت از غیرنظامیان گرفتار در مناطق درگیری مسلحانه شکست خورده است. او پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل را متهم کرده است که در مواردی، به جای حمایت از حقوق بشر از جمله حقوق غیرنظامیان در مناطق درگیری نظامی، از حق وتو برای پیشبرد منافع و پیگیری اهداف سیاسی خود بهره‌برداری کرده‌اند. این سازمان توصیه کرده است که اعضای دائم شورای امنیت – آمریکا، بریتانیا، چین، روسیه و فرانسه – در رای گیری پیرامون قطعنامه‌هایی راجع به برخورد سازمان ملل با کشتار جمعی و نسل‌کشی، حق وتو خود را نادیده بگیرند. این سازمان اعلام کرده که روسیه بارها مانع از اقدام موثر شورای امنیت در جلوگیری از خشونت و کشتار شهروندان غیرنظامی در جریان جنگ داخلی سوریه شده است. در سوی دیگر نیز می‌توان به وتوی چندباره آمریکا در مورد قطعنامه‌هایی علیه جنایات رژیم اسرائیل علیه فلسطینیان اشاره کرد. حوزه اختیارات دادگاه کیفری بین‌المللی رسیدگی به اتهامات کشتار جمعی، نسل‌کشی، جنایت علیه بشریت و جرائم جنگی است اما این دادگاه تنها دارای صلاحیت پیگرد متهمان در کشورهای امضاکننده معاهده تاسیس این دادگاه است. در مورد کشورهای دیگر مانند سوریه که عضو این پیمان نیستند، رسیدگی به چنین اتهاماتی مستلزم مصوبه شورای امنیت سازمان ملل است. غفو بین‌الملل در بخش‌های دیگری از گزارش سالانه خود، گفته است که برای قربانیان درگیری و خشونت سیاسی، سال گذشته میلادی سالی فاجعه‌بار بود و لازم است رهبران سیاسی جهان فوراً برای «تغییر ماهیت» درگیری‌های مسلحانه اقدام کنند.»